

Un șef al Marelui Stat Major, la comanda Armatei a 2-a

General locotenent inginer Ștefan Gușă

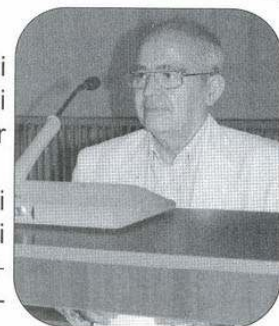
----- General (r) Nicolae Spiroiu

L-am cunoscut pe viitorul general Ștefan Gușă în octombrie 1957. Reușiserăm la concursul de admitere la Școala Militară de Ofițeri de Tancuri și Auto din Pitești. Venea de la Buzău, unde absolvise cel mai bun liceu teoretic din localitate, Bogdan Petriceicu Hasdeu. Timp de trei ani am urmat cursurile școlii de ofițeri pe care le-am absolvit la 20 august 1960. Pe timpul studiilor, Ștefan a avut cele mai bune rezultate la învățatură dintre colegii de aceeași specialitate. Ceea ce m-a impresionat încă din primele săptămâni de școală la el a fost o mai rar întâlnită îmbinare a aspectului și aptitudinilor fizice cu cele intelectuale. De regulă, tinerii foarte buni la învățatură, cu performanțe intelectuale ieșite din comun cum se dovedise el, sunt mai fragili fizic. Ștefan era înalt, svelt, „bine făcut”. Radia energie. Remarcabil gimnast la aparate, ne uimea executând gigantica la bara fixă. Făcea față cu nonșalanță la eforturile fizice la care eram supuși cu programe foarte dure în primele luni de școală militară. Nu pregeta să-și ajute colegii cu o generozitate și o loialitate rar întâlnite, motiv pentru care era respectat și nu era invidiat de nici unul dintre ei. Avea asupra lor un ascendent moral care-i conferea o autentică autoritate.

Trecerea timpului, atât în școală cât și ulterior când am făcut serviciul ca ofițeri în garnizoana Pitești și când am redevenit colegi ca studenți ai Academiei Tehnice Militare, nu a făcut decât să confirme calitățile enumerate mai sus. Avea o inteligență vie și spirit creator în aplicarea normelor operativ-tactice regulamentare, găsim în acest fel soluții inedite care purtau amprenta personalității sale acolo unde alții mergeau pe stereotipuri. A dovedit excepționale calități de pedagog și de operator. Avea un scris frumos și ordonat, documentele de stat major elaborate de el având o remarcabilă claritate de fond și de formă. Știa să planifice, să organizeze și să conducă lupta sau operația ca nimeni altul. Nu admitea cosmetizarea dispozitivelor sau a acțiunilor. O aplicație la eșalon Armată, cu dublă partidă, condusă de Gușă era război curat.

General în rezervă Nicolae Spiroiu

La îndeplinit funcția de ministru al apărării naționale (1991-1994), iar între anii 1995 și 2000 a fost ministru-consilier, Consilier Militar la Misiunea României la ONU din New York. Este președinte de Onoare al Colegiului Național de Apărare, director al Fundației „General Ștefan Gușă” și participă activ la acțiunile mai multor organizații neguvernamentale.

La generalul Ștefan Gușă fermitatea, simțul datoriei, asumarea fără echivoc a răspunderii, exigența cu el însuși dar și față de subordonați și colaboratori, aparenta duritate în spatele căreia se ascundea o profundă înțelegere pentru problemele general umane ale celor din subordine, cinstea și corectitudinea erau trăsăturii definitorii ale personalității. În relațiile interumane cu șefii și subordonații nu făcea deosebiri. Pentru el „un om era egal un om”, indiferent că era mecanic conductor de tanc ori mare șef. De aceea era stimat și iubit de toți cei cu care venea în contact. Simțul onoarei și demnității militare, stilul abrupt de abordare a problemelor în discuție, impulsivitatea sa nativă i-au adus uneori necazuri, atât înainte, cât și în decembrie 1989 și după. Câteva exemple se impun.

Prin 1982 când era comandantul Diviziei de tancuri de la Târgu Mureș și participa la o importantă convocare cu cadrele superioare de comandă la Academia Militară, în prezența ministrului apărării, colonelul Gușă făcând ostentativ notă discordantă n-a scandat numele lui Ceaușescu, limitându-se să aplaude. La plecare, ministrul Olteanu s-a oprit la el și l-a apostrofat: „Ce Gușă, te jenezi să participi la crearea atmosferei de entuziasm...?” Răspunsul lui prompt: „Consider că uniforma militară impune o anumită sobrietate în manifestări și în comportament”.

În 1988 era șef al Marelui Stat Major. Un prieten comun, la care țineam foarte mult, multiplul campion de motociclism Mihai Dănescu, fusese victima unui accident în urma căruia i se amputase un picior. Era necesar să fie trimis în RF Germană pentru a i se

confeționa o proteză. Ne trebuia valută vest, imposibil de obținut în condițiile de atunci. Mi-a spus să fac un raport. S-a dus cu raportul la ministrul Milea și nu s-a lăsat până n-a obținut toate aprobările.

Prin 1992, când generalul rus Lebed spunea că ocupă Bucureștiul cu Armata 14-a în 6 ore, l-am întrebat pe Ștefan, care era Comandantul Armatei de la Buzău, ce șanse de ripostă avem? Răspunsul lui a venit prompt: dați-mi proiectile perforante tip săgeată și nu ajunge nici pâna la Siret.

Om puternic și prieten pe care te puteai bizui în orice împrejurare. Făcut pentru cariera de comandant, de conducător. Inspira încredere celor din jur și celor pe care-i comanda.

Am fost colegi, mi-a fost șef când era la Marele Stat Major, i-am fost șef când eram ministru, dar tot timpul, indiferent de poziția noastră relativă, comportamentul său a fost egal: disponibil, atent și prevenitor când mi-a fost șef. De o loialitate ireproșabilă ca subordonat.

Patriotismul său era clocotitor. Îmi spunea uneori că pentru el contează trei elemente, indiferent de ordinea în care le așezi: credința în Dumnezeu, Țara și Mama sa, pe care o diviniza. În octombrie 1991, pe timpul acțiunii de reamplasare a Mormântului Ostașului Necunoscut pe vechiul loc din Parcul Libertății, în calitate de Comandant al Armatei a 2-a a organizat manifestări cultural-educative excepționale în Buzău – unde cortegiul a făcut popas o noapte - și pe tot traseul parcurs de la Mărășești.

Prestația în funcția de șef al Marelui Stat Major a fost exact ce trebuia pentru perioada respectivă. S-a opus cât a putut extinderii participării armatei la lucrări în economie. A forțat, dar cu succes limitat, modernizarea și eficientizarea MStM-ului. Îl nemulțumea și-l îngrijora situația de la Direcția Operații, neavând încredere în planurile operative elaborate de conducerea închisată și plină de morgă sterilă a acesteia. Era preocupat de situația care s-ar fi creat în cazul unei crize sau agresiuni atipice îndreptate împotriva țării, în condițiile dotării precare cu mijloace de comunicație și de război radio-electronic și a lipsei de informații corecte la nivelul ofițerilor în legătură cu situația politico-militară reală din zona noastră geografică. A apreciat corect că un ofițer neinformați poate să cadă ușor pradă diversiei. Consecințele se cunosc. Din păcate, prestația generalului Ștefan Gușă în fruntea MStM a fost prea scurtă, limitată de regimul politic totalitar și obstrucționată de conservatorismul celor câțiva generali care lucrau de decenii în MStM.

Rolul jucat în decembrie 1989 a fost pe ansamblu pozitiv, deși a fost atipic pentru un șef de Mare Stat Major. Nu avea ce căuta la Timișoara. Până la schimbarea sa abuzivă din funcție, a sugerat decizii care, dacă ar fi fost acceptate de CFSN s-ar fi evitat

pierderile inutile de vieți omenesci de după 22 decembrie, iar diversiunea ar fi fost pusă sub control. A cerut să se interzică zborul oricăror aeronave militare sau civile. Nu a fost ascultat. Un avion civil TAROM și un elicopter militar au fost doborâte în condiții neelucidate nici până în prezent. A cerut să fie închise granițele, porturile și aeroporturile, măsură elementară în orice situație de criză. Nu a fost ascultat. A cerut să fie retrase grupurile de revoluționari de pe străzi pentru ca armata să poată acționa nestingherită împotriva diversiunii. Nu s-a acceptat. Când generalul Militaru a cerut în ziua de 23 decembrie – deși nu avea nici o competență – ajutor antitero de la sovietici, a intervenit ferm la Statul Major al Forțelor Armate Unite ale Tratatului de la Varșovia și la Statul Major al Armatei Ungare, să nu se trimită niciun fel de „ajutor militar”, spunându-le acestora și asigurându și CFSN-ul că Armata Română este în măsură să rezolve situația creată în țară.

După decembrie 1989, activitatea Generalului Gușă a fost conformă cu întreaga sa conduită. S-a adaptat noii situații și la comanda Armatei a 2-a a creat o structură operativ-strategică puternică, aptă să descurajeze acțiunile destabilizatoare din zona de responsabilitate, care cuprindea inclusiv județele Harghita și Covasna. Din nefericire pentru el, pentru familie și pentru Armata Română, cu toate eforturile făcute pentru a-l salva, un cancer de plămâni l-a răpus la o vârstă la care ar mai fi putut să facă mult pentru reforma din domeniul militar la care el visa încă de când era șef al MStMj.